

**ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

με τίτλο

**«Φορολογική μεταρρύθμιση για το δημογραφικό και τη μεσαία τάξη – Μέτρα στήριξης
για την κοινωνία και την οικονομία»**

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 8 Οκτωβρίου 2025 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση από το Τμήμα Γ' της Διεύθυνσης Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με τίτλο: «*Φορολογική μεταρρύθμιση για το δημογραφικό και τη μεσαία τάξη – Μέτρα στήριξης για την κοινωνία και την οικονομία*».

Για την επεξεργασία του εν λόγω Σχεδίου Νόμου συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Μιχάλη Μητσόπουλο, Ιωάννη Παπαργύρη, Φώτη Κολεβέντη, Άγγελο Δημαρά, Δημήτριο Τζιαχρήστα** και την **κα Δήμητρα Ινές Αγγελή**.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε η **κα Δήμητρα Ινές Αγγελή**, Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας συμμετείχαν ως εμπειρογνώμονες η **κα Αθηνά Βουνάτσου**, Διευθύντρια Τομέα Φορολογίας, Επενδύσεων και Λειτουργίας Αγοράς, ΣΕΒ και ο **κ. Απόστολος Μπόκας**, Επιστημονικό Στέλεχος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε και είχε τον επιστημονικό συντονισμό του έργου της Επιτροπής η **Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη**, Επιστημονικός Συνεργάτης της Ο.Κ.Ε.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της σε τρεις (3) συνεδριάσεις στις 20 Οκτωβρίου 2025.

A. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το νομοσχέδιο που προτείνεται επιχειρεί να αναμορφώσει την φορολογική πολιτική μειώνοντας την φορολογική επιβάρυνση των εισοδημάτων που αποκτώνται από μισθωτή εργασία, συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα καθώς και τα εισοδήματα που εισπράττονται από την ενοικίαση ακίνητης περιουσίας. Παράλληλα εισηγείται την αύξηση των ποσών που προβλέπονται σε κάθε μισθολογικό κλιμάκιο των Σωμάτων Ασφαλείας, την αναπροσαρμογή διαφόρων επιδομάτων που συνδέονται με αυτές τις κατηγορίες προσωπικού, ενώ προβλέπει και την ενίσχυση ή ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση σε αμοιβές που απευθύνονται σε διάφορες κατηγορίες μισθοδοτούμενων από το ελληνικό δημόσιο.

Πρωθούνται επίσης αποκλίσεις από τις κείμενες διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας για οικιστικές περιοχές έως 1500 κατοίκους, για νησιά του Βορείου Αιγαίου και των Δωδεκανήσων, για φορολογούμενους έως 30 ετών, για νέες μητέρες και για οικογένειες με ανήλικα τέκνα.

Οι τροποποιήσεις που περιέχονται στο υπόψιν νομοσχέδιο αποσκοπούν συνολικά στην ενίσχυση των εισοδημάτων των νοικοκυριών με τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης που αυτά υφίστανται ή/και με την αύξηση αποδοχών συγκεκριμένων κατηγοριών μισθοδοτούμενων από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Αυτονοήτως κάθε πολιτική πρωτοβουλία αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών αξιολογείται ως θετική και αναμένεται να ενισχύσει και την εσωτερική λειτουργία της ελληνικής οικονομίας, κυρίως λόγω της προσδοκίας αύξησης της κατανάλωσης που θα επιφέρει η μεγαλύτερη, ή μικρότερη ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών.

Ειδικότερα, οι τροποποιήσεις που επέρχονται στην φορολογική κλίμακα, αποτελούν ένα σημαντικό βήμα προς τον εξορθολογισμό του μη μισθολογικού κόστους που επιβαρύνει τη χώρα μας, ιδιαιτέρως όσον αφορά στα μεσαία εισοδήματα της μισθωτής εργασίας. Με την αναμόρφωση της φορολογικής κλίμακας δημιουργούνται τα εχέγγυα για την αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων, αλλά και για την ευθυγράμμιση των επιβαρύνσεων του μη μισθολογικού κόστους με τις επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά μέσο όρο σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης.

Η αντιμετώπιση ειδικά των μισθωτών με μεσαία εισοδήματα από τη φορολογική και ασφαλιστική νομοθεσία της χώρας μας διαχρονικά ήταν ιδιαίτερα δυσμενής σε σύγκριση με τα δεδομένα της πλειοψηφίας των άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. και του ΟΟΣΑ, αλλά και εντός της χώρας, σε σύγκριση με άλλες μορφές εργασίας.

Αποτέλεσμα αυτής της αντιμετώπισης είναι ότι η Ελλάδα παραμένει, ακόμα και σήμερα, μη ανταγωνιστικός προορισμός για μισθωτούς εργαζόμενους υψηλότερης εξειδίκευσης και στελέχη που στην υπόλοιπη Ευρώπη και τις χώρες του ΟΟΣΑ απολαμβάνουν πολύ καλύτερης φορολογικής μεταχείρισης του εισοδήματος μισθωτών υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, η φορολογία στη μισθωτή εργασία συνεχίζει σταθερά να αποτελεί τροχοπέδη και σοβαρότατο εμπόδιο στην ανάπτυξη και στην αύξηση της παραγωγικότητας της ελληνικής αγοράς, η οποία αδυνατεί να προσελκύσει τα στελέχη εκείνα, ιδίως στελέχη υψηλής τεχνογνωσίας και εξειδίκευσης στον τομέα της ψηφιακής και πράσινης οικονομίας, όπως στην πληροφορική και το AI, κομβικής σημασίας στην προσπάθεια όλων να αυξήσουν την παραγωγικότητα της οικονομίας συνολικά.

Παράλληλα οι φορολογικές πρακτικές πολλών κρατών της Ε.Ε. στο οικογενειακό εισόδημα (φορολόγηση κατά κεφαλή) καθώς και οι ολικές φοροαπαλλαγές από το δεύτερο τέκνο σε συνάρτηση των αυξημένων οικογενειακών παροχών έχουν διαχρονικά προσφέρει πολύ πιο ουσιαστική στήριξη, συγκριτικά με τα ισχύοντα στη χώρα μας. Καθιστούν δε ως επιλογή την δημιουργία οικογένειας αρκετών νέων που βρίσκονται στο εξωτερικό στα κράτη αυτά.

Οι αλλαγές που προτείνονται τώρα έρχονται σε συνέχεια προηγούμενων παρεμβάσεων, όπως είναι η σταδιακή μείωση των ασφαλιστικών εισφορών μεταξύ 2019 και 2025 σε αθροιστικά πάνω από 5πμ, η κατάργηση της «εισφοράς αλληλεγγύης», η κατάργηση της προσαύξησης στις ασφαλιστικές εισφορές που αφορούν σε υπερεργασία, υπερωρίες, νυχτερινή εργασία, και απασχόληση σε Κυριακές και αργίες και η παροχή μίας σειράς φορολογικών κινήτρων για την αντιμετώπιση του δημογραφικού, όπως ενδεικτικά, η φοροαπαλλαγή οικειοθελών παροχών επιχειρήσεων για νέους γονείς και η κάλυψη εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών από τις επιχειρήσεις.

Αθροιστικά με τις έως τώρα παρεμβάσεις, τα προτεινόμενα μέτρα αναμένεται να μειώσουν το σημαντικό ανταγωνιστικό μειονέκτημα που δημιουργούσε για τη μισθωτή εργασία με εισόδημα σε μεσαία κλιμάκια η πολύ υψηλή και προοδευτική φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνουν επιπλέον οι ακόλουθες επισημάνσεις, μια θετική και μια αρνητική:

1. Τόσο σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, όσο και με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ελλάδα άνηκε σε μια ομάδα χωρών που παρείχαν ελάχιστα φορολογικά οφέλη στους εργαζόμενους γονείς, σε αντίθεση με πλήθος άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Τα προτεινόμενα μέτρα αναμένεται να βελτιώσουν σημαντικά τη θέση της χώρας στις συγκρίσεις αυτές.
2. Τα προτεινόμενα μέτρα, αν και σημαντικά, συμβάλλουν στην κάλυψη μέρους μόνο της επιβάρυνσης που επωμίστηκαν ειδικά οι μισθωτοί με μεσαία εισοδήματα τα χρόνια των κρίσεων και του αυξημένου πληθωρισμού. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα περασμένα έτη, παρόλο που τα ονομαστικά εισοδήματα αυξήθηκαν σημαντικά λόγω του εξωγενούς πληθωρισμού, δεν προβλέφθηκε μια αντίστοιχη φορολογική προσαρμογή, όπως συνέβη σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες μέσω της τιμαριθμοποίησης και του μεγαλύτερου αριθμού των φορολογικών κλιμακίων. Αντίθετα, παρέμεινε η μεγάλη προοδευτικότητα των φορολογικών συντελεστών εισοδήματος με αποτέλεσμα, παρά την αύξηση των ονομαστικών εισοδημάτων η αύξηση που επήλθε στα πραγματικά εισοδήματα να καταλήγει αναμικτή.

Σε μία πρώτη επομένως προσέγγιση, το σχέδιο νόμου κρίνεται θετικά καθώς οι διατάξεις πράγματι έχουν στοχεύσει στην ενδυνάμωση ενός μέρους των φορολογουμένων και ιδίως οικογενειών, συνταξιούχων, νέων αλλά και περιοχών της ελληνικής επικράτειας οι κάτοικοι και οι επιχειρήσεις των οποίων χρήζουν ενίσχυσης, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος ερημοποίησής τους. Με τα προτεινόμενα μέτρα δημιουργείται η βάσιμη προσδοκία ότι η χώρα μπορεί να γίνει πιο ελκυστικός προορισμός για εργαζόμενους γονείς και ειδικά για εργαζόμενους με μεσαίες απολαβές, αλλά και για τις επενδύσεις που βασίζονται στην πρόσληψη των εργαζομένων αυτών.

Επισημαίνεται όμως ότι η δόμηση των προτεινόμενων αλλαγών στην φορολογική κλίμακα ενισχύει αναλογικά περισσότερο τα υψηλά εισοδήματα, συγκριτικά με τα εισοδήματα των ασθενέστερων οικονομικών κλιμακίων. Ειδικότερα, η ελάφρυνση που θα προκύψει από τα μέτρα του εν λόγω νομοσχεδίου για τους φορολογούμενους που αμείβονται με μισθούς ή συντάξεις στο ύψος του κατώτατου μισθού, είναι ελάχιστη, δεδομένου ότι δεν τροποποιείται η χαμηλή κλίμακα φορολόγησης για εισοδήματα έως 10.000 € το χρόνο και η λογική της εκτίναξης της κλίμακας φορολόγησης στο επόμενο στάδιο (10.000 έως 20.000€) παραμένει έστω και αν μειώνεται κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η αναμενόμενη και το 2026 αύξηση των κατώτατων ορίων αμοιβών απασχόλησης θα περιορίσει ακόμα περισσότερο το όφελος από την μείωση των φορολογικών συντελεστών. Η επιλογή της μη τιμαριθμοποίησης της φορολογικής κλίμακας κατόπιν της μακρόχρονης πληθωριστικής πίεσης, όπως και η διατήρηση των υψηλών συντελεστών έμμεσων φόρων, έχει μειώσει σημαντικά την πραγματική αξία των εισοδημάτων, με τις αρνητικές συνέπειες να είναι βαρύτερες για τις ασθενέστερες οικονομικά ομάδες πληθυσμού. Συνεπώς, παραμένει η ανάγκη παραπέρα βελτιώσεων στη φορολογική κλίμακα και ειδικά για τα κλιμάκια που αντιστοιχούν σε χαμηλά εισοδήματα.

Ακόμα μικρότερη ελάφρυνση είναι αυτή που προκύπτει για τους ελεύθερους επαγγελματίες που φορολογούνται κατόπιν τεκμαρτού προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος, καθώς ο χρόνος πρώτης εφαρμογής των νέων χαμηλότερων συντελεστών φορολόγησης τοποθετείται στο δεύτερο εξάμηνο του 2027, κατόπιν της εφαρμογής του νέου αυξημένου κατώτατου μισθού και με τις προβλέψεις για την εξέλιξη του πληθωρισμού να προμηνύουν περαιτέρω συρρίκνωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών στα οποία ανήκουν.

Επιπροσθέτως, ερωτήματα αναδύονται για την διακριτή μεταχείριση των νησιών του Αιγαίου, ανάλογα με τον πληθυσμό και την γεωγραφική ενότητα στην οποία ανήκουν, όπως αντίστοιχα και τα κριτήρια βάσει των οποίων προκρίνεται η ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση οικισμών με πληθυσμό έως 1500 κατοίκους έναντι άλλων μεγαλύτερων πληθυσμιακά οικισμών που κατοικούν και δραστηριοποιούνται σε χωριά, κωμοπόλεις ή μικρά αστικά κέντρα, ανεξαρτήτως μάλιστα από τα ειδικά οικονομικά χαρακτηριστικά που αυτοί οι οικισμοί μπορεί να έχουν.

Θετική από την άλλη πλευρά είναι η οριζόντια μείωση των τεκμηρίων διαβίωσης, αν και δεν αίρει τον ανορθολογισμό φορολόγησης υποθετικών εισοδημάτων, ανορθολογισμός που επίσης ισχύει και για τον τεκμαρτό προσδιορισμό φορολογητέου εισοδήματος για ελεύθερους επαγγελματίες. Προς τη σωστή κατεύθυνση κινούνται επίσης οι προτεινόμενες ενδιάμεσες κλίμακες φορολόγησης για εισοδήματα από ενοίκια, καθώς οι ισχύουσες σήμερα κλίμακες φορολόγησης εκτινάσσονται υπερβολικά από ένα ύψος εισοδήματος και μετά. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι για εισοδήματα πέρα από την μισθωτή εργασία και τις συντάξεις δεν προβλέπεται κάποια μείωση σε περίπτωση που υφίστανται ανήλικα ή εξαρτώμενα τέκνα. Προτείνεται να εξετασθεί η δυνατότητα περαιτέρω μείωσης στις κλίμακες φορολόγησης και για αυτά τα εισοδήματα με αναλογικότητα ως προς το πλήθος των εξαρτώμενων τέκνων.

Σε ό,τι αφορά την δηλούμενη στόχευση του νομοσχεδίου να λειτουργήσει ως μέρος της προσπάθειας επίλυσης του δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η χώρα, η εκτίμηση είναι ότι οι επιχειρούμενες παρεμβάσεις στη φορολογία θα ενισχύσουν εισοδηματικά τις οικογένειες που περιλαμβάνουν ανήλικα και εξαρτώμενα τέκνα, ανάλογα με τον αριθμό αυτών των τέκνων, επιλογή που αναμφίβολα προάγει πολλαπλώς το

δημόσιο συμφέρον. Βέβαια η ΟΚΕ οφείλει να σημειώσει, ότι όπως θα αναλυθεί και στη συνέχεια, ειδικά στην περίπτωση μεγάλων οικογενειών με 4 τέκνα και άνω, τα προβλεπόμενα μέτρα αλλά και τα οφέλη που προβλέπονται ήδη στη νομοθεσία μπορεί κατά περίπτωση να μην αρκούν ή να μην έχουν το επιθυμητό αντίκρυσμα στην πράξη. Συνεπώς προτείνονται σχετικές βελτιώσεις, πάντα στα πλαίσια της ευρύτερης στρατηγικής αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος. Επιπρόσθετα, στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι εντοπίζονται και ορισμένα εννοιολογικά κενά, όπως ενδεικτικά οι έννοιες «μονογονεϊκή οικογένεια» και «πολύτεκνοι» του άρθρου 6 για τις οποίες προτείνεται να περιληφθούν οι σχετικοί ορισμοί και να γίνει παραπομπή στη σχετική νομοθεσία.

Τέλος, θετικά αξιολογείται η επιχειρούμενη ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανίας δεδομένου και του ευρωπαϊκού προσανατολισμού να κατευθύνει πόρους σε αυτή την κατεύθυνση σε μια προσπάθεια διαμόρφωσης ενιαίου πλαισίου ευρωπαϊκής άμυνας και περιορισμού της εξάρτησης από εκτός ΕΕ αμυντικές βιομηχανίες.

Γενικές Προτάσεις

Το φορολογικό σύστημα αποτελεί τον πυλώνα της δημοσιονομικής διαχείρισης και της οικονομικής πολιτικής. Κατά την διάρκεια κυρίως της κρίσης χρέους είχε αναχθεί στο βασικό πεδίο της ασκούμενης περιοριστικής πολιτικής, με σοβαρές συνέπειες για τη σύνθεση των δημοσίων εσόδων, την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, τις επενδύσεις και την ιδιωτική κατανάλωση. Η ασκούμενη εισπρακτική λειτουργία του φορολογικού συστήματος διατηρείται σχεδόν αναλλοίωτη παρά τις βελτιώσεις που έχουν υιοθετηθεί σε ορισμένες πτυχές του, προκαλώντας σωρεία μακρόχρονων προβλημάτων στη λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (έλλειψη ρευστότητας, υπερχρέωση). Η υπερφορολόγηση αποτελεί για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις μικρές και πολύ μικρές, το βασικότερο και μεγαλύτερο εμπόδιο για την δραστηριότητά τους. Η διατήρηση πλαισίου φορολόγησης επί υποθετικών εισοδημάτων όπως και η διατήρηση της φορολόγησης της δραστηριότητας των νομικών προσώπων (τέλος επιτηδεύματος), παρά τις θετικές δημοσιονομικές επιδόσεις δεν δικαιολογείται πλέον. Η μείωση των φορολογικών υποχρεώσεων εκτός του ότι θα επιτρέψει τη συγκράτηση των τιμών αγαθών και υπηρεσιών θα επιτρέψει και την ταχύτερη κάλυψη του κενού παραγωγικών κυρίως επενδύσεων.

Είναι κρίσιμο να κατανοηθεί ότι ιδίως για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις η οικονομική κρίση που εκκίνησε το 2010 εξακολουθεί να είναι παρούσα και σήμερα, γεγονός που περιορίζει και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της εθνικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται αναγκαία η υιοθέτηση πολιτικών άμεσης και έμμεσης ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας όπως:

- Περαιτέρω μείωση του μη μισθολογικού κόστους που επιβαρύνει τη μισθωτή εργασία που υποστηρίζει τις πλέον παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να επιτευχθεί τουλάχιστον ευθυγράμμιση με τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους
- Βελτίωση επιμέρους άρθρων, στα σημεία εκείνα που διαπιστώνονται αποκλίσεις στην φορολογική μεταχείριση ίδιων κατηγοριών φορολογουμένων.
- Κατάργηση του τεκμαρτού προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος για ελεύθερους επαγγελματίες και ατομικές επιχειρήσεις.

- Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος για το σύνολο των επιχειρήσεων ανεξαρτήτως μορφής και δραστηριότητας και χωρίς αντικατάστασή του όπως έγινε για τους ελεύθερους επαγγελματίες
- Τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας ώστε τα εισοδήματα όλων των κατηγοριών του πληθυσμού να ανακτήσουν την αξία που έχασαν και χάνουν λόγω του πληθωρισμού.
- Επαναφορά του αφορολόγητου ορίου για τους Επαγγελματίες, Βιοτέχνες και Εμπόρους, στο πλαίσιο της ισονομίας και του αφορολόγητου αποθεματικού για τις επιχειρήσεις, με την προϋπόθεση επανεπένδυσης μέρους των κερδών και αύξησης θέσεων απασχόλησης.
- Εξορθολογισμός των έμμεσων φόρων (ΦΠΑ και ειδικών φόρων κατανάλωσης) και έλεγχος ώστε οι μειώσεις να περάσουν στον καταναλωτή αυξάνοντας και την αγοραστική του δύναμη. Άμεση διάκριση των ποσών επί των οποίων υπολογίζεται η προμήθεια των τραπεζών για τις ψηφιακές συναλλαγές (POS/IRIS κτλ) προκειμένου αυτές να υπολογίζονται επί του καθαρού ποσού είσπραξης της επιχείρησης και όχι επί των συνεισπραττόμενων φόρων και τελών (πχ ΦΠΑ, ΕΦΚ).
- Οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ να εφαρμοστούν στο σύνολο της νησιωτικής χώρας και όχι μόνο στα προτεινόμενα νησιά, χωρίς χρήση κριτηρίων εξαίρεσης όπως το ύψος του πληθυσμού.
- Εξορθολογισμός των φορολογικών προστίμων μετά από ουσιαστική διαβούλευση, καθώς η αοριστία και το γενικό εύρος κρίσιμων διατάξεων επιτρέπουν στους ελεγκτικούς μηχανισμούς να απορρίπτουν τα αποτελέσματα των επιχειρήσεων και να υιοθετούν έμμεσες τεχνικές ελέγχου, χωρίς μάλιστα επαρκή αιτιολόγηση.

Σε ότι αφορά τέλος την αξιοποίηση του φορολογικού συστήματος ως μηχανισμού στήριξης των δημογραφικών πολιτικών της Πολιτείας, κρίνεται αναγκαία η επέκταση αυτής της λογικής στο σύνολο των φορολογικών υποχρεώσεων του πληθυσμού.

Στο σημείο δε αυτό, ως γενική παρατήρηση, σημειώνεται ότι παρά τα μέτρα που ήδη έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση του δημογραφικού και τα επιπλέον μέτρα που το παρόν νομοσχέδιο προβλέπει για τη στήριξη των οικογενειών με εξαρτώμενα τέκνα, παραμένουν περιθώρια παραπέρα βελτίωσης ειδικά για τις περιπτώσεις οικογενειών με 4 τέκνα και άνω. Ενδεικτικά, στις περιπτώσεις αυτές οι απαλλαγές που δίνονται για τεκμήρια αυτοκινήτων και κατοικίας, μπορεί να μην εξυπηρετούν στην πράξη πολύ μεγάλες οικογένειες, οπότε προτείνεται να εξεταστούν σχετικά λειτουργικές και εύλογες προσαρμογές. Επίσης, ειδικά μεγάλες οικογένειες έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να εξαρτώνται από τα εισοδήματα ενός εκ των γονέων. Επειδή με το παρόν νομοσχέδιο ένα οικογενειακό εισόδημα που προέρχεται από δυο μισθωτούς ή συνταξιούχους γονείς με εισοδήματα σε μεσαία εισοδηματικά κλιμάκια θα έχει πιο μεγάλη μείωση φόρου σε σύγκριση με μια οικογένεια με ίδιο αριθμό τέκνων και ίδιο εισόδημα, αλλά στην οποία αυτό το εισόδημα προέρχεται από ένα μόνο εργαζόμενο μισθωτό ή συνταξιούχο γονέα, προτείνεται να υπάρξει, για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης, μια σχετική προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου.

Β. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤ'ΑΡΘΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ

Άρθρο 3

Μείωση φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Τα τρία φορολογικά κλιμάκια για εισοδήματα από 10.001€ έως 40.000€ μειώνονται κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες και εισάγεται νέα ενδιάμεση κλίμακα 39% για το σκέλος των εισοδημάτων από 40.001€ έως 60.000€. Οι φορολογικοί συντελεστές που εφαρμόζονται για εισοδήματα από 10.001€ έως 30.000€ μειώνονται περαιτέρω κατά 2% σε κάθε βαθμίδα φορολόγησης για κάθε εξαρτώμενο τέκνο. Επιπλέον οι συντελεστές φορολόγησης των δύο πρώτων κλιμακίων (έως 20.000€) μηδενίζεται για φορολογούμενους με τέσσερα και πλέον εξαρτώμενα τέκνα όπως και για φορολογούμενους έως 25 ετών, ενώ για φορολογούμενους από 26 έως 30 ετών ο φορολογικός συντελεστής για εισοδήματα έως 20.000€ ορίζεται στο 9%.

Προβλέπεται επίσης η μείωση κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες από 22% σε 20% του συντελεστή αυτοτελούς φορολόγησης των εφημεριών του ιατρικού προσωπικού που απασχολούνται σε φορείς της γενικής κυβέρνησης.

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η αναπροσαρμογή των φορολογικών κλιμακίων συνιστά θετικό μέτρο και εκτιμάται ότι, σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες διατάξεις περί κινήτρων για την επαναφορά στην χώρα στελεχών που διαμένουν σε τρίτες χώρες, θα δώσει τη δυνατότητα στις ελληνικές επιχειρήσεις και την ελληνική οικονομία εν γένει να προσελκύσουν και να διατηρήσουν στελέχη υψηλής εξειδίκευσης και τεχνογνωσίας σε πράσινες και ψηφιακές τεχνολογίες που είναι κρίσιμες για την αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας της χώρας μας που σήμερα αντιμετωπίζει έντονο δημογραφικό πρόβλημα, αλλά και έντονο ανταγωνισμό. Επίσης για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης οι μειώσεις για τα ανήλικα και εξαρτώμενα τέκνα πρέπει να ισχύουν σε όλες τις κλίμακες εισοδήματος.

Παρ' όλα αυτά καμία ελάφρυνση δεν προκύπτει για εργαζόμενους άνω των 25 ετών ή συνταξιούχους των οποίων τα ετήσια εισοδήματα από εργασία ή σύνταξη δεν υπερβαίνει τις 10.000 € ετησίως. Ειδικά για τους εργαζόμενους άνω των 25 ετών, δεν ελαφρύνονται όλοι όσοι εργάζονται με μερική απασχόληση ή απασχολούνται για μικρό χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους. Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι μεγάλος αριθμός μητέρων με ανήλικα παιδιά επιλέγει να απασχολείται με μερική απασχόληση για μεγάλο χρονικό διάστημα κρίνεται ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν μέτρα ελάφρυνσης και αυτής της κατηγορίας εργαζομένων.

Επίσης, η ΟΚΕ επισημαίνει ότι με δεδομένη την έμφαση που δίνεται από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο στην στήριξη συγκεκριμένων ομάδων, ενδεχομένως να πρέπει να αξιολογηθεί η επίπτωση των νέων μέτρων και να ληφθούν επιπλέον μέριμνες προκειμένου να μην

δημιουργηθούν αποκλίσεις εις βάρος των εργαζομένων και ειδικά των πολυτέκνων, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και τις άμεσα ανταγωνιστικές προς την Ελλάδα χώρες.

Επιπρόσθετα και συνεκτιμώντας όλες τις παραμέτρους προσδιορισμού του τεκμαρτού φορολογητέου εισοδήματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες καθώς και του χρόνου πρώτης εφαρμογής των νέων συντελεστών (φορολογική δήλωση 2027) κρίνεται ότι η μείωση των φορολογικών συντελεστών θα έχει περιορισμένο όφελος, ή απλώς θα σταθεροποιήσει προσωρινά την φορολογική τους επιβάρυνση για υποθετικά εισοδήματα.

Προβληματισμό προκαλεί και η μη επέκταση των προνοιών του άρθρου 16 του ΚΦΕ (ν. 4172/2013, Α' 167) στο σύνολο των φορολογούμενων των οποίων οι φορολογικές υποχρεώσεις καθορίζονται με κύρια βάση υπολογισμού τον εκάστοτε κατώτατο μισθό.

Τέλος, η μείωση των συντελεστών αυτοτελούς φορολόγησης των εφημεριών του ιατρικού προσωπικού είναι θετική. Ερώτημα προκύπτει για το αν η συγκεκριμένη μείωση επεκτείνεται και στο νοσηλευτικό προσωπικό που αμείβεται από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ορίζεται, ή όχι.

Άρθρο 4

Παράταση ισχύος κινήτρων για πραγματοποίηση συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών- Τροποποίηση περ. δ) παρ. 6 και περ α) παρ. 7 άρθρου 15 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Η προβλεπόμενη παράταση των κινήτρων για πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών έως το 2026 και η αντίστοιχη χορηγούμενη έκπτωση ποσοστού 30% από το φορολογητέο εισόδημα των επαγγελματιών που καταλαμβάνονται από τη διάταξη, είναι απολύτως θετική.

Ειδικότερα, αναμένεται να συμβάλει στη μείωση της φοροδιαφυγής και την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης, βασικά ζητούμενα για την διασφάλιση της φορολογικής δικαιοσύνης, τη βελτίωση των δημοσίων εσόδων και τη στήριξη της οικονομίας. Ο κρίσιμος ρόλος που διαδραματίζει η χρήση της τεχνολογίας στην αποκάλυψη της φορολογητέας ύλης αλλά και στην καλλιέργεια της κουλτούρας συμμόρφωσης αποτέλεσε ιδιαίτερο σημείο αναφοράς, ήδη από το 2017, σε σχετική μελέτη που εκπόνησε ο ΟΟΣΑ με τίτλο «Technology Tools to Tackle Tax Evasion and Tax Fraud». Η ίδια αντίληψη επικρατεί και στην Παγκόσμια Τράπεζα, η οποία αναγνωρίζει πως οι ηλεκτρονικές συναλλαγές βελτιώνουν τη διαφάνεια, ελαχιστοποιούν το κόστος συμμόρφωσης των φορολογουμένων και ενισχύουν την παρακολούθηση από τις δημόσιες αρχές.

Η πρόβλεψη εκτιμάται ότι θα λειτουργήσει ως κίνητρο για τους καταναλωτές αλλά και για τις επιχειρήσεις προκειμένου να κάνουν χρήση του «πλαστικού» χρήματος συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη μείωση της “μαύρης οικονομίας” με θετικές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις σε όρους ενίσχυσης της αξιοπιστίας της ελληνικής οικονομίας και προσέλκυσης επενδύσεων.

Άρθρο 5

Απαλλαγή από το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος για νέες μητέρες- Τροποποίηση περ. δ) παρ. 3 και προσθήκη περ. ζ) στην παρ. 6 του άρθρου 28^Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Τροποποιείται το άρθρο 28Α του Κ.Φ.Ε. για το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος («τεκμαρτό εισόδημα») από επιχειρηματική δραστηριότητα και εξαιρούνται από την εφαρμογή του τεκμαρτού εισοδήματος για τρία (3) έτη οι μητέρες, δηλαδή κατά το έτος του τοκετού, της υιοθεσίας ή αναδοχής τέκνου και τα δύο (2) επόμενα. Η απαλλαγή εφαρμόζεται από το τρέχον φορολογικό έτος, καταλαμβάνοντας και μητέρες, οι οποίες απέκτησαν τέκνο κατά τα δύο (2) προηγούμενα φορολογικά έτη, με προσαρμογή κατά περίπτωση των ετών της απαλλαγής.

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η πρόνοια φορολόγησης με βάση τα πραγματικά έσοδα, αντί του τεκμαρτού προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος, για τις μητέρες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα κατά ανώτατο όριο για τρία έτη είναι θετική. Ο περιορισμός όμως της συγκεκριμένης διάταξης για τρία μόνο έτη προκαλεί προβληματισμό, δεδομένου ότι για χρονικό διάστημα που εκτείνεται πολύ περισσότερο από τα πρώτα τρία έτη ζωής των παιδιών ένας εκ των δύο γονέων «υποχρεώνεται» να ασκεί μερικώς τις επαγγελματικές του υποχρεώσεις καθώς έχει αναλάβει την ανατροφή και την φροντίδα των παιδιών, ιδίως κατά τα πρώτα έτη ένταξης τους σε δομές προσχολικής ή σχολικής εκπαίδευσης, όταν και οι συχνές παιδικές ασθένειες τα κρατούν εκτός αυτών των δομών. Ιδίως για τους ελεύθερους επαγγελματίες η παραπάνω συνθήκη τους υποχρεώνει, είτε σε μικρότερη εβδομαδιαία απασχόληση, είτε στην πρόσληψη μισθωτών εργαζομένων για την υποστήριξη του συνόλου, ή μέρους της δραστηριότητας. Η δαπάνη μάλιστα αυτή αυξάνει και το ύψος του τεκμαρτού φορολογητέου εισοδήματος. Κρίνεται επομένως αναγκαία η επέκταση της προτεινόμενης πρόνοιας για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Επίσης, ειδική μέριμνα πρέπει να ληφθεί προκειμένου η εν λόγω τριετία που προτείνεται να μην προσλαμβάνεται ως τριετία αύξησης κατά 10% του τεκμαρτού προσδιορισμού φορολογητέου εισοδήματος.

Παρατηρείται επίσης ότι παρότι η διάταξη κινείται στη σωστή κατεύθυνση, στερείται αναλογικότητας, καθώς δεν προβλέπει αντίστοιχο δικαίωμα εξαίρεσης από τον τεκμαρτό προσδιορισμό για τους πατέρες οι οποίοι ασκούν ελεύθερο επάγγελμα και οι οποίοι επωμίζονται σε πολύ μεγάλο και, σε περίπτωση μονογονεϊκών οικογενειών, σε απόλυτο βαθμό, την ευθύνη ανατροφής του τέκνου. Μια τέτοια πρόβλεψη θα αποτελούσε ένα πρώτο βήμα για τη δημιουργία ουσιαστικών συνθηκών ίσων ευκαιριών μεταξύ των γονέων, οδηγώντας, σε συνδυασμό και με άλλα μέτρα στην διευκόλυνση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και, μέσω αυτής, στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του δημογραφικού.

Επίσης, η ΟΚΕ επισημαίνει ότι αρχικά, δεν καθίσταται σαφής ο λόγος για τον οποίο διαγράφονται από την περίπτωση δ της παρ. 3 του άρθρου 28 Α, οι περιπτώσεις της υιοθεσίας και αναδοχής τέκνου, ως προϋποθέσεις βάσει των οποίων μπορεί ο φορολογούμενος να αμφισβητήσει, για αντικειμενικούς λόγους, το τεκμαρτό ελάχιστο ετήσιο εισόδημα, όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει της παρ. 2 του ίδιου άρθρου και, για το λόγο αυτό, προτείνεται η επαναφορά τους.

Άρθρο 6

Μείωση του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος για επιχειρήσεις σε δημοτικές κοινότητες ή οικισμούς ως 1.500 κατοίκους και εκμεταλλευτές σχολικών κυλικείων – Τροποποίηση άρθρου 28Γ του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Τροποποιείται το άρθρο 28Γ του Κ.Φ.Ε. και μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) το τεκμαρτό εισόδημα του άρθρου 28Α του Κώδικα για: α) εκμεταλλευτές σχολικών κυλικείων και β) φυσικά πρόσωπα (ατομικές επιχειρήσεις) που δραστηριοποιούνται και κατοικούν σε δημοτικές κοινότητες και οικισμούς με πληθυσμό από πεντακόσιους (500) έως χίλιους πεντακοσίους (1.500) κατοίκους, εξαιρουμένων των δημοτικών κοινοτήτων και οικισμών της Αττικής (πλην της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Νήσων Αττικής). Οι ως άνω μειώσεις εφαρμόζονται ήδη από το τρέχον φορολογικό έτος (2025).

Η ΟΚΕ σημειώνει ότι η μείωση του τεκμαρτού προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος στις ως άνω κατηγορίες ελευθέρων επαγγελματιών κρίνεται θετική, χωρίς όμως να διορθώνει το πλήθος αδικιών που προκαλεί η συγκεκριμένη μέθοδος φορολόγησης. Είναι τουλάχιστον ανορθολογικό να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο οι οικισμοί των 5000 έως 10.000 κατοίκων με τα αστικά κέντρα, ή των μικρών αστικών κέντρων με τις μεγάλες αστικές συγκεντρώσεις πολλαπλών Δήμων, ή η θεώρηση όμοιων εσόδων των συνοικιακών επιχειρήσεων με όσες δραστηριοποιούνται σε κεντρικά εμπορικά σημεία των πόλεων.

Επιπρόσθετα, η ΟΚΕ επισημαίνει ότι θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα να καταργηθεί η τεκμαρτή φορολόγηση των εισοδημάτων των ατομικών επιχειρήσεων (ν. 5073/2023). Οι ήδη εφαρμοζόμενες σύγχρονες τεχνικές ελέγχου της φορολογικής διοίκησης (διασύνδεση POS με ταμειακές και σύστημα πληρωμών IRIS, ψηφιακό δελτίο Αποστολής, myDATA κ.α.) εγγυώνται την απρόσκοπτη ροή των δημοσιονομικών εσόδων και την αναγκαία φορολογική συμμόρφωση των επιχειρήσεων.

Άρθρο 7

Μείωση της ετήσιας ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης για κατοικίες, αυτοκίνητα και σκάφη, κατάργηση της ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης εξαρτώμενων τέκνων - Τροποποίηση των άρθρων 31 και περ. θ) άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Τροποποιούνται τα άρθρα 31 και 33 του Κ.Φ.Ε. και μειώνεται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη (τεκμήρια διαβίωσης) για: α) κατοικίες, για τις οποίες η μείωση ανέρχεται σε ποσοστό από τριάντα τοις εκατό (30%) έως τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και β) επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης και σκάφη. Ειδικώς ως προς τα αυτοκίνητα, εισάγεται, στο πρότυπο των τελών κυκλοφορίας, διάκριση με βάση το έτος πρώτης ταξινόμησης (στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση / στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο), κατά τρόπο ώστε για τα αυτοκίνητα, με πρώτη ταξινόμηση από την 1η.11.2010, το τεκμήριο να υπολογίζεται με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) ανά χιλιόμετρο, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του τεκμηρίου, ακόμη και για καινούρια αυτοκίνητα, καθώς και για αυτοκίνητα με μηδενικές εκπομπές CO₂. Έως την 31η.10.2010, για τον υπολογισμό εξακολουθεί να λαμβάνεται υπόψη ο κυβισμός του αυτοκινήτου και ενσωματώνεται στη σχετική κλίμακα η μείωση κατά πενήντα τοις εκατό (50%) λόγω παλαιότητας. Πέραν αυτών, καταργείται η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη των τριών

χιλιάδων (3.000) ευρώ για εξαρτώμενα τέκνα με δικό τους εισόδημα. Οι μειώσεις των τεκμηρίων διαβίωσης εφαρμόζονται ήδη από το τρέχον φορολογικό έτος (2025).

Σύμφωνα με την ΟΚΕ κάθε επιβολή τεκμαρτού προσδιορισμού των φορολογικών υποχρεώσεων κρίνεται ανορθολογική. Η μείωση των επιβαρύνσεων που προβλέπονται κινούνται στη σωστή κατεύθυνση, χωρίς όμως να ανατρέπουν τους ανορθολογισμούς βάσει των οποίων αρχικά θεσπίστηκαν. Η μη ένταξη μάλιστα κριτηρίων δημογραφικής κατάστασης των νοικοκυριών, ή ενδεχομένων πολεοδομικών περιορισμών που υπάρχουν σε πληθώρα οικισμών, αποτελεί παράλειψη, ιδίως εάν συνεκτιμηθεί και ένας από τους κύριους στόχους του νομοσχεδίου που είναι η ελάφρυνση των οικογενειών με εξαρτώμενα τέκνα και δη των πολυτέκνων.

Προβληματισμό προκαλεί η αύξηση του τεκμαρτού διαβίωσης κατά 20% για μονοκατοικίες όταν ενδεχομένως αυτές βρίσκονται στην επικράτεια σε αραιοκατοικημένες περιοχές, αποτελούν πρώτη και μόνιμη κατοικία και δεν υπάρχει πολεοδομικός κανονισμός για πολυώροφα κτίρια.

Προτείνεται επίσης η κατάργηση του τεκμηρίου πολυτέλειας για τα πολυθέσια οχήματα των πολύτεκνων οικογενειών, κατηγορία προστατευόμενη από το άρθρο 21 του Συντάγματος, όταν λόγω μεγέθους της οικογένειας δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος εξυπηρέτησης των αναγκών διαβίωσης αυτής.

Άρθρο 8

Αναμόρφωση της κλίμακας φόρου εισοδήματος από ακίνητη περιουσία – Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 40 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Τροποποιείται η κλίμακα της παρ. 4 του άρθρου 40 του Κ.Φ.Ε. για τη φορολόγηση του εισοδήματος των φυσικών προσώπων από ακίνητη περιουσία, με την εισαγωγή ενδιάμεσου φορολογικού συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), για ετήσιο εισόδημα άνω των δώδεκα χιλιάδων (12.000) και έως τις είκοσι τέσσερις χιλιάδες (24.000) ευρώ, και αυξάνεται κατά χίλια (1.000) ευρώ το τρίτο κλιμάκιο, δηλαδή σε τριάντα έξι χιλιάδες (36.000) αντί τριάντα πέντε χιλιάδες (35.000) ευρώ. Η νέα κλίμακα φόρου εισοδήματος εφαρμόζεται για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η.1.2026.

Η θέσπιση νέου ενδιάμεσου φορολογικού συντελεστή για εισοδήματα από ακίνητη περιουσία κρίνεται θετική από την ΟΚΕ, καθώς η απόσταση 20 ποσοστιαίων μονάδων μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου φορολογικού συντελεστή που ισχύει σήμερα είναι ιδιαίτερα μεγάλη, χωρίς μάλιστα να έχει επιδράσει θετικά στην συγκράτηση των τιμών ενοικίασης που ζητούνται. Κρίνεται όμως ότι και στα συγκεκριμένα εισοδήματα θα μπορούσαν να θεσπιστούν χαμηλότεροι συντελεστές φορολόγησης ανάλογα με την ύπαρξη, ή μη, εξαρτώμενων τέκνων και του αριθμού αυτών στα πλαίσια των τιθέμενων στόχων που άπτονται της αντιμετώπισης του δημογραφικού ζητήματος.

Άρθρο 9

Επέκταση και βελτίωση των όρων απαλλαγής από τον φόρο εισοδήματος ακινήτων που μισθώνονται με μακροχρόνια μίσθωση – Τροποποίηση παρ. 91 άρθρου 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Τροποποιείται η παρ. 91 του άρθρου 72 του Κ.Φ.Ε. και επεκτείνεται και για συμβάσεις μίσθωσης που συνάπτονται το 2026, η απαλλαγή για τρία (3) έτη από τον φόρο

εισοδήματος, για ακίνητα τα οποία εκμισθώνονται με μακροχρόνια μίσθωση. Επιπλέον, επέρχονται βελτιώσεις στους όρους της απαλλαγής και εισάγεται κίνητρο για μίσθωση ακινήτων για έξι (6) τουλάχιστον μήνες σε ειδικές κατηγορίες δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών (ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, εκπαιδευτικούς, ένστολους των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας), με σκοπό την οικονομική τους ενίσχυση. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν για μισθώσεις που συνάπτονται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Η ΟΚΕ αξιολογεί θετικά την επέκταση των απαλλαγών και την βελτίωση των όρων διάθεσης των κλειστών ακινήτων, καθώς αναμένεται να επιδράσουν θετικά στον αριθμό των προσφερόμενων για κατοικία ακινήτων, συνθήκη αναγκαία για τη συγκράτηση των αυξήσεων που παρατηρούνται στα ενοίκια κατοικιών. Ανάλογη πρόβλεψη θα μπορούσε να υιοθετηθεί και για τα εμπορικά ακίνητα, όπου επίσης παρατηρούνται μεγάλες αυξήσεις ζητούμενων ενοικίων, όπως και πληθώρα καταστημάτων που παραμένει για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός λειτουργίας.

Άρθρο 10

Σταδιακή κατάργηση του ΕΝ.Φ.Ι.Α. Φυσικών προσώπων για κύριες κατοικίες στους οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους και σε οικισμούς της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου - Προσθήκη περ. ια) στην παρ. 1 του άρθρου 10 και προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 17του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας.

Η ΟΚΕ κρίνει σκόπιμο να επεκταθεί το σύνολο των ευνοϊκών ρυθμίσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. που ισχύουν σήμερα για τα Φυσικά πρόσωπα και για τα ακίνητα των Νομικών προσώπων (ατομικές επιχειρήσεις).

Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται:

- η χορήγηση έκπτωσης 3% για εφάπαξ αποπληρωμή του ΕΝΦΙΑ Νομικών προσώπων, κατάργηση του συμπληρωματικού φόρου ΕΝΦΙΑ Νομικών προσώπων και ισχύς της έκπτωσης 20% επί του ΕΝΦΙΑ (ν. 5162/2024) σε περίπτωση ασφάλισης του 100% της αξίας των ακινήτων των Νομικών προσώπων για περιπτώσεις φυσικών καταστροφών (σεισμός, πλημμύρα, πυρκαγιά)
- η μείωση του ΕΝΦΙΑ για την ιδιόκτητη πρώτη κατοικία οικογενειών αναλογικά με το πλήθος των προστατευόμενων τέκνων τους στα περαιτέρω πλαίσια των δημογραφικών πολιτικών.

Άρθρο 11

Μείωση Φόρου Προστιθέμενης Αξίας κατά τριάντα τοις εκατό (30%) σε νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου και των Δωδεκανήσων, με πληθυσμό έως είκοσι χιλιάδες 20.000 κατοίκους – Τροποποίηση άρθρου 26 Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (παρ. 13 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/542)

Μειώνεται κατά τριάντα τοις εκατό (30%), ο Φ.Π.Α. επί αγαθών (πλην καπνοβιομηχανικών προϊόντων και μεταφορικών μέσων) και υπηρεσιών, στα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου (Σαμοθράκη) και του πρώην νομού

Δωδεκανήσων, εφόσον πρόκειται για νησιά με πληθυσμό έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους. Η αξιολογούμενη ρύθμιση σχετίζεται με την παρ. 2 του άρθρου 104 της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (L 347) (Οδηγία Φ.Π.Α.), όπως διαμορφώθηκε με την παρ. 13 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/542 του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/112/ΕΚ και (ΕΕ) 2020/285 όσον αφορά τους συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας (L 107). Η μείωση ισχύει από την 1η.1.2026

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η μείωση του ΦΠΑ στα νησιά που ορίζονται αποτελεί μια μερική μόνο αποκατάσταση των προβλημάτων που δημιουργήσε η κατάργηση των χαμηλότερων συντελεστών που ίσχυε για όλα τα νησιά του Αιγαίου, πριν τα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής. Η διακριτή όμως μεταχείριση των νησιών ανάλογα με τον πληθυσμό και η εξαίρεση μεγάλων νησιωτικών συμπλεγμάτων όπως οι Κυκλάδες δεν αιτιολογείται. Η συνταγματική άλλωστε υποχρέωση λήψης ειδικών μέτρων για την άμβλυνση των συνεπειών που προκαλεί η νησιωτικότητα δεν διακρίνει τα νησιά ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Η επιλογή μέρους μόνο των νησιών για την εφαρμογή μειωμένων συντελεστών δεν φαίνεται να αιτιολογείται.

Τέλος, η ΟΚΕ επισημαίνει ότι θα πρέπει να επανεξετασθεί ειδικά για τις ατομικές επιχειρήσεις η επαναφορά του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. (μειωμένοι κατά 30% φορολογικοί συντελεστές) για τα νησιά του Αιγαίου, χωρίς πληθυσμιακούς περιορισμούς, στο πλαίσιο της αντιστάθμισης του αυξημένου μεταφορικού & ενεργειακού κόστους των νησιωτικών επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ

Άρθρο 13

Καθεστώς ενίσχυσης με τη μορφή υπερέκπτωσης δαπανών για επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς της άμυνας και της κατασκευής οχημάτων και αεροσκαφών

Το νέο καθεστώς ενίσχυσης περιφερειακού χαρακτήρα με τη μορφή υπερεκπτώσεων δαπανών για επενδυτικά σχέδια που αφορούν σε συγκεκριμένους τομείς, αποτελεί μια θετική προσπάθεια ενίσχυσης της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας καθώς φαίνεται να ευθυγραμμίζεται με τις πρόσφατες κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανικής βάσης συμβάλλει στην ασφάλεια και την άμυνα και αναμένεται να λειτουργήσει ως αξιόλογο φορολογικό κίνητρο για τις επιχειρήσεις προκειμένου να επενδύσουν στους τομείς αυτούς.

Η ΟΚΕ επισημαίνει όμως ότι, ταυτόχρονα, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το συνολικό προβλεπόμενο ύψος των ενισχύσεων που θα δοθούν με τη μορφή της φορολογικής έκπτωσης ανέρχεται ως τα €150εκ. Κατά συνέπεια, το μέτρο έχει ένα δεδομένο όριο ως προς την ένταση της επενδυτικής κινητοποίησης και τον αντίκτυπο που μπορεί να προκαλέσει, λαμβανομένων υπόψη της ιδιαιτερότητας, των αναγκών και απαιτήσεων, της διάρκειας και του ύψους των κεφαλαίων που απαιτούν τομείς όπως αυτός της άμυνας, ειδικά στην περίπτωση που τα παραγόμενα προϊόντα είναι υψηλής τεχνολογίας και προστιθέμενης αξίας

Σε κάθε πάντως περίπτωση, καθώς η έναρξη των παραγωγικών επενδύσεων στους καλυπτόμενους από τη διάταξη τομείς είναι απολύτως κρίσιμο να μην καθυστερήσει, είναι απαραίτητη, αμέσως μετά τη θέση του σχεδίου νόμου σε ισχύ, η έκδοση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης που προβλέπεται στο αμέσως επόμενο άρθρο 14 «Εξουσιοδοτική διάταξη», ώστε να διευκρινιστούν οι διαδικασίες ένταξης των επενδυτικών σχεδίων, επικύρωσης των υλοποιημένων δαπανών και χρήσης του κινήτρου των υπερεκπτώσεων.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗΣ

Άρθρα 17 έως 47

Μισθοί Σωμάτων Ασφαλείας και μισθολογικές – επιδοματικές προσαρμογές για ειδικές κατηγορίες μισθοδοτούμενων από το δημόσιο

Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι κάθε παρέμβαση που ενισχύει τα εισοδήματα και την αγοραστική δύναμη μέρους έστω του πληθυσμού κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση.